

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL.

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhiepiscopale, Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, strada măcelarilor nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE.

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trei ori 30 fil.
rândul cu litere garmond.

Temere exagerată.

Sibiu, 20 Iulie n.

Spuneam în numărul trecut că distanța dintre deputații naționaliști și actualul guvern, respective actuala majoritate parlamentară, e prea mare, și din acest motiv apropierea și înțelegerea între naționalități și guvern e pentru acum încă imposibilă. Vom spune de astădată și aceea, că distanța aceasta mare de unde-și are originea. Din *neîncrederea* reciprocă, care iarăși e izvorâtă din *temerea* exagerată, manifestată și din o parte și din alta. Noi ne temem de Maghiari, ei se tem de noi, de naționalități, și neîncrederea aceasta ne ține la anumită depărtare pe unii de ceilalți.

Dar neîncrederea aceasta nu poate fi justificată cu nimica, și nici temerea care i-a dat naștere și care e manifestată din ambele părți. Noi nu avem să ne temem că Ungurii ne vor maghiariza, pentru că imposibilitatea aceasta n'au să o facă Ungurii. Vor ajunge popoarele Ungariei, așa cum sunt acum, să vadă trecând deasupra capului lor încă multe veacuri, căci Ungurii vor rămâne tot numai cu dorința de a fi o țară și un popor. Milioane de oameni nu pot fi contopite în rassa maghiară, mai ales când nu le atrage absolut nimica spre această schimbare la față.

Că maghiarizarea țării întregi e lucru absolut imposibil se poate vedea din împrejurarea, că de patruzeci de ani se tot lucră în direcția aceasta, pe căi permise și nepermise, fără a se fi ajuns la vr'un rezultat fie cât de mic. Nu s'a maghiarizat nici un Român, Sârb, Slovac ori Sas, în schimb însă Ungurii se plâng, că vre-o trei sute de comune până aci ungurești, *au fost romanizate*, adică trecute economicește în stăpânirea Românilor.

De maghiarizare deci să nu ne temem, pentru că n'are să urmeze niciodată. Ce trebuie să ne doară

este însă faptul, că sub titlul maghiarizării țării se cheltuiesc sumedenie de parale, chiar și din banii nostri, cari ar putea fi cheltuite cu mai bun succes în folosul înaintării fiecărei naționalități în cultura ei proprie, și apoi faptul, că punându-se atâtea pedeci prin măsurile de maghiarizare, noi, naționalitățile celelalte, pe cari nu ne prea ocoțeste bugetul, rămânem îndărăt în progresul cultural.

Sfârșirile ce se fac în jurul maghiarizării vor avea același rezultat, pe care l-au avut pe timpul său luptele religioase. Precum cred Maghiarii astăzi, că numai o Ungarie unitară, compusă din un singur popor, cu o singură limbă, poate să fie fericită și poate să facă lucruri mari, aici, în mijlocul Europei, — tot așa pe atunci credința care stăpânea mințile oamenilor era aceea, că numai acolo e fericire și siguranță în țară, unde nu există decât o singură religie. Și cei mai tari au luat la goană pe cei mai slabi, pe tema religiei. Franța a început luptă în contra protestanților, Anglia în contra catolicilor, iar Ungaria catolică a adus lege, ca *Luteranii să fie arși!* Ideia aceasta greșită multe jertfe a cerut, și multă vreme a trecut, până ce lumea cumințindu-se a venit la convingerea, că statul poate să fie tare și fericit și atunci, când cetățenii săi aparțin la mai multe religii, și astfel a fost decretată pretutindenea libertatea religioasă.

Se vor convinge, despre aceasta, suntem siguri, și Ungurii, că statul ungar poate să fie tare și fericit și dacă e compus din mai multe popoare, și în urmăre se vor lăsa de planurile de maghiarizare, cari de altcum oricât de bine să fie compuse și oricât de cu rigoare executate, totuși nu vor duce la scop, și vor introduce, analog cu libertatea religioasă, și *libertatea națională*, lăsându-se în drept fiecare naționalitate să trăiască și să se dezvolte cum ea voiește și cum îi permit puterile.

Să nu ne temem deci de Unguri, pentru că n'au să ne mânânce. Nu ne pot mânca. Dar nici Ungurii să nu se teamă de noi, căci n'avem să le vindem ori desmembrăm țara.

Numai omul descreeat pune foc la casa proprie. Și atât de mărginite nu sunt popoarele nemaghiare din patria aceasta, ca să nu știe, că statul ungar e și statul lor, nu numai al Ungurilor. Să ne *apropiem* deci unii de alții, pentru că cu puteri unite, în bună înțelegere să lucrăm la înflorirea acestui stat, din care împreună facem parte de o mie de ani și mai bine. Să punem la o parte temerea și neîncrederea, și cu gând curat să ne apucăm în tău de munca grea a regenerării moravurilor publice, prima condiție pentru a putea introduce apoi în țară și *toleranța* și *libertatea* desăvârșită națională, condițiile *înfrățirii* popoarelor din țara aceasta.

Cronică pedagogică.

Fichte.

II.

Spre a putea înțelege mai bine rostul vorbirilor fichtiane începem cu anul 1806, cu dezaastrele armelor germane, căci din ele se desprind sulți de lumină, flăcări mistuitoare de patimi și slăbiciuni, ele deșteaptă ingerul cu paloșul de foc, din credința dogmatică.

În August 1806 puterea învăluită de norii îngâmfării a Prusiei să afle în pragul războiului cu Franța. Porunca de mobilizare se dă, o agitație febrilă cuprinde întreaga țară. Fichte pornit spre Erlangen se întoarce la Berlin, hotărât să iasă și el pe câmpul de luptă, nu cu flinta, ci ca predicator, cu arma menită dușmanilor *interni*, să electrizeze pe cei închinați focului dușman. Nu alta, fără „Schwerter und Blitze”, dorește să vorbească, *Wahrheiten* die vor dem Gerichte des Feindes, des Todes schuldig sind! (Sämtliche Werke VII. 510.) — dar regele nu-i dă voie să iasă cu astfel de arme, pe cuvântul: „mai întâi învinge prin arme, și apoi prin grai și vorbă”. Astfel e silit a și face urechea

ochiul spre a prinde știrile de pe câmpul de război, pe cari însă ar voi să le vadă vii, să le simțească cu trup și suflet acolo în învălmășeală.

Din vrerile acestea Fichte ni să înfățișază ca un neîmpăcat dușman al franțuzului, deși pe la începutul revoluției se dovedesc de un înflăcărat adict al ideilor profesate de norodul răsculat și de admirator a lui Bonaparte, ca întruparea idealului omenesc. Devalvarea răsculaților și a lui Bonaparte l'a desbrăcat însă de simpatiile față de neamul dușman tuturor celor din Europa; și-a întors fața de la cei ce păreau că luptă pentru sfânta libertate, iar în Bonaparte nu mai vede alta decât „Willkür, die durchaus nicht weis, was sie will, ausser dass sie unbegrenzt und eiseren will”. (S. W. VII. 506.)

Luptei în preajma căreia se află îi atribue o importanță mare: prin ciocnirea acestor două puteri se va vădi câștigul sufletesc și moral al dezvoltării neamurilor în decursul veacurilor.

O convingere, un glas tainic pitit sub pragul conștiinței îi șoptește mereu, că numai în neamul prusac svăcnește adevărată viață — numai aici poți afla un sâmbure cu vlagă, pe când la celelalte noroade, dar mai ales la cel de peste Rin, numai formă — numai coajă goală există. Nația germană se află în ceea ce privește ființa, — cu cea franceză în raport de formă și fond „minte și rațiune”. (!) Puterea formală se află pe partea celui din Corsica, și încă în o măsură foarte considerabilă, din partea lui Napoleon se săvârșesc fapte mari și epocale, aceasta o vede ori ce om cumințit, și nici nu ar fi mod de îndoială față de dănuirea acestei puteri și efectelor sale, dacă rațiunea nu ar vorbi altfel. Rațiunea, zice Fichte, ne grăiește, ne convinge, că tot ce prestează Napoleon e mare numai ca fenomen, iar fenomenul ca atare nu are ființă, e o mărime negativă, o privațiune! Bonaparte nu trăiește cu adevărat; faptele și prestațiile lui nu le stăpânește el, ci natura, el e numai mijloc al unui instinct natural (Naturtrieb), nu e un „Eu”, o unitate adevărată, — nu s'a pătruns de dumnezeiască idee de rațiune, din care cauză faptele lui posed numai putere formală.

Fichte iubește Rusia, dar iubirea lui

FOIȘOARĂ.

Sfântul, Marele și întru tot laudatul Apostol Petru.

(Fine).

Cine era Simon vrăjitorul? Scriitorii de pe acea vreme ne scriu, că acest Simon era un mare și neasămuit meșter în farmece și în vrăjitorii. Cu farmecele lui el înșelase pe păgânii din Roma să creadă, că e' ar fi chiar Dumnezeu, mare și puternic. El făcea să se nălucească prostiile, că suferințele morților merg înainte lui și i se închină, că el înviază pe cei morți, vindecă pe cei bolnavi, că se schimbă el însuși în pară de foc, în capră, în șerpe, ori se arată în două fețe.

Toate aceste erau însă numai năluciri. Aievea nu era decât înșelarea păgânului.

Pentru aceste vrăjitorii chiar se făcuse Claudie și Senatul împărăției să lăsa pe Simon la mare cinste. În cinstea lui se ridică un chip de idol (o statuă) și se numea: *Lui Simon, Dumnezeuului* etc.

Așa de cu meșteșug știuse să se înșele pe nenorociții păgâni.

Mai târziu, fiind împărat smintitul Neron, care însuși se mândrea că ar fi fermecător, Simon era socotit ca cel mai bun prieten și sfetnic al împăratului.

Sfântul Petru și Simon vrăjitorul. Venind sfântul, marele apostol Petru în Roma, mult s'a minunat de obrăznicia vrăjitorului și de orbirea păgânilor, cari se lăsau să fie amăgiți. Deci, când apostolul a văzut că de primejdios pentru suflet este acel înșelător, a început a-l urmări și unde îl vedea că face vrăjitorii și înșală lumea îl dedea de gol, arătând pe față mișelia vrăjitorului.

Din această pricină Simon vrăjitorul căută toate chipurile cum l-ar perde pe sfântul, ca să rămână el singur, nesupărat. Încercările lui diavolești au rămas însă zadarnice în fața puterii dumnezeiești cu care sfântul Petru era înarmat.

Înțelegerea unui mort. Intr'aceia în Roma s'a întâmplat să moară fiul unei văduve de mare mare. Văduva era nemângăiată și plângea necontenit. Ceice erau cu dansa erau adus aminte, unii de Simon vrăjitor, alții de apostolul Petru, că înviază pe cei morți. Deci s'an înțeles între danșii și ei an plecat să cheme pe vrăjitorul, alții pe apostolul.

Și era mare mulțime de popor adunată ca să petreacă pe moarta la groapă când a sosit sf. apostol Petru și vrăjitorul. Deci în fața mulțimii a zis sf. Petru către vrăjitorul, care mult se lăuda cu puterea sa: Care din noi doi va învia pe mort, acela are învățătura cea adevărată și pe aceea învățătură să o primească poporul.

Acest cuvânt a plăcut poporului.

Atunci Simon vrăjitorul încredințându-se în puterea diavolească a farmecelor sale a zis poporului: De voi învia eu pe mortul acesta, veți omorî voi pe Petru?

— Il vom arde de viu înaintea ochilor tăi, a răspuns poporul.

Deci s'a apropiat Simon vrăjitorul de patul mortului său și prin farmecele sale drăcești a făcut de s'a mișcat capul mortului.

Când a văzut această mișcare poporul a început a striga: a învia mortul, a învia mortul, și se pregătea să apuce pe Petru, ca să-l ardă.

Petru însă făcând semn cu mâna, rugă poporul să se liniștească și să-l asculte. Și făcându-se tăcere Petru a zis: Oameni buni, așteptați nu vă grăbiți.

Dacă tinărul este viu să se scoale să

umblă și să vorbească, pentru că până nu-l veți vedea umblând și vorbind să știți că Simon prin nălucire vă înșeală.

Simon la rândul său umblă și se învârtia pe lângă pat, chemând în ajutor puterile drăcești cu nădejdea că doară-doară va izbuti să facă pe tinăr să se scoale și să umble. Deci zadarnic trudiindu-se s'a rușinat și a încercat să fugă, dar poporul l-a oprit.

Atunci Petru departe stând și-a ridicat mâinile spre cer și s'a rugat zicând cu glas mare: Doamne Isuse Cristoase, Tu ne-ai poruncit nouă, ca cu numele Tău să înviem morții. Deci, mă rog Ție înviază pe tinărul acesta ca să cunoască poporul cesta înainte, că Tu ești singur și adevărat Dumnezeu; apoi a strigat celui mort zicând: *Tinărule, scoală, că te înviază și te tămăduiește Domnul meu Isus Cristos.*

Și, îndată tinărul deschizând ochii s'a sculat și venind a căzut la picioarele apostolului și a strigat: *Am văzut pe Domnul Isus cum a poruncit îngerilor Săi, ca pentru rugăciunea ta să mă deie iarăși viață mea.*

Atunci tot poporul cuprins de mirare și de cutremur a început a striga zicând:

nu se poate privi ca patriotism izvorât din iubirea de glia, ci din iubirea veciniei, a rațiunii. La o astfel de aserțiune ne silește vorba din „Grundzüge des gegenwärtigen Zeitalters”: das Vaterland des wahrhaft gebildeten christlichen Europäers sei derjenige Staat in Europa, der auf der Höhe der Kultur steht. Și cum că Prusia e statul care se află în fruntea culturii ne-o dovedește alipirea lui față de nația prusiacă. Prusiacul e singurul popor, în ochii lui, în care să mai simțesc pulsații de viață rațională. —

Astfel de credințe profesază Fichte înainte de 10 Octombrie, 1806. Ziua de 10 Octombrie însă și cele următoare sunt zilele judecății. Întâmplările din vremea aceasta îi zdruncină și spulberă întreaga credință zidită mai mult pe nisip decât pe piatră. Orbit de dragoste față de prusiac nu văzu că și neamul lăudat și iubit e îngropat în formalism mort — să ne cugețăm numai la frumosa „cosite” și la „parade marschul” cel mândru al soldatului prusic. —

În 10 Octombrie Napoleon zdrobește pe Prusiaci la Saalfeld, în 14 îi nimicește cu desăvârșire la Jena și Auerstaadt, iar în 27 îl aflăm făcându-și intrarea în capitala țării, în Berlin.

Știrile acestea îngenunche pe Fichte, puterea lui morală e rănită de moarte, iar la auzul știrii despre pacea dela Tilsit despreciază cu totul. Mai bine se desprinde slăbiciunea credinței din șirele adresate nevestii sale: der gegenwärtigen Welt und den Bürgertum hienieden abzusterben habe ich schon früher mich entschlossen, Gotteswege waren diesmal nicht die unseren; ich glaube, die deutsche Nation müsse erhalten werden, aber sie ist ausgelöscht. (Leb. und Briefw. I 396/7).

Infrângerea aceasta internă e însă numai momentană; nădejdea în ordinea morală din univers răsare iarăși și încă cu mai mare putere. Spre mirarea tuturor își tăgăduiește convingerea: „die Nation ist ausgelöscht”. Vorbirile ținute un an mai în urmă 1807 ne grăesc încă Fichte și a învins desperarea și îndoiala în dreptul de trai, conform cerințelor rațiunii vecinice. — Il vedem încins de flacăra curajului și a nădejzii, ca un Ieremia sau Exichie în mijlocul norodului, împrăștiind adevărate săgeți și fulgere atât în dușmanii externi cât și cei interni. Nici o umbră de frică nu-l pătează, plin de dor pentru reușita scopului său, deschide o îndrăzneală luptă. „Ich weis recht gut was ich wage, ich weis, dass ebenso wie Palm ei Blei mich treffen kann. Aber das ist es nicht was ich fürchte und für den Zweck, den ich habe, würde ich auch gerne sterben. (Leb. u. Briefwechs. I 316).

Și care e „Zweckul”, scopul care îl entuziasmează într-atâta? E de a zdrobi piatra inimii, pseudosufletele germane, de a spulbera norii îngâmfării, viforii păcatelor naționale; de a scoate la lumină, la conștiință adevărată scânteia divină, „eul” adevărat din păiingenișul formalismului, din călții formalităților fără vlagă.

În vorbirile către națiunea germană dezvoaltă gândul adevăratei iubiri de patrie într-o formă idealistă de tot. — Iubirea adevărată nu poate să se refere la un lucru trecător, — adevărul e etern — și astfel și adevărata iubire de patrie trebuie să aibă de obiect — vecinicia, — rațiunea care se manifestă în stat. Cine iubeste cu adevărat patria sa acela nu înțelege sub patrie ceva trecător, ceva vremelnic, ci patria i se înfățișează „sub specie aeternitatis”, sub chipul vecinicii. Wer zwar vielleicht sein unsichtbares Leben nicht eben also sein sichtbares Leben als ewig erblickt, der mag wohl einen Himmel haben, und in diesem sein Vaterland, aber hienieden hat er kein Vaterland. (S. W. VII. 383.) Un astfel de individ e de compătim. Căci trebuie să știm: cerul e pentru Fichte identic cu viața vecinică, iar viața aceasta nu începe după moarte, ci ea e aici pe pământ, constă în înălțarea preste forma trecătoare, în învingerea eului mic, țasut din interese zilnice, în aflarea eului adevărat, în ființa eternă a rațiunii, în a perceperea eului sau ca ceva etern. Wer nicht zuvor derst sich als ewig erblickt, der hat überhaupt keine Liebe, und kann auch nicht lieben ein Vaterland. (S. W. VII. 383.) Iubirea de patrie numai atunci poate fi adevărată când națiunea e privită ca stând sub o lege anume pentru ea, de dezvoltare, prin care se vădește Dzeirea. Nur wie jedes Volk seiner Eigenheit gemäss sich entwickelt und gestaltet, tritt die Erscheinung der Gottheit in ihrem eigentlichen Spiegel heraus so wie sie soll. (S. W. VII. 467.)

Adevăratul patriot se bucură de națiunea sa și o iubeste cu tot sufletul său, căci iubeste divinitatea, care se ivește și lucră prin dansa. — Iasușirile specifice prin cari se deosebește un popor de altul, diferite condițiuni sub cari trăiește și se dezvoaltă, determină chipul de manifestare al Dzeirii. — Scopul suprem al națiunii, precum și al individului e de a deveni conștient de eul său adevărat, de divinitatea ce lucră în el. Nervul vital al vorbirilor către nația germană e: das Ich soll zum Bewusstsein seiner selbst kommen, sieht selbst erfassen, sich selbst kennen lernen. Es soll nicht bloss wissen, sondern es soll wissen, dass es weiss, es soll mit Bewusstsein wissen. Tot astfel trebuie să fie și eul individului colectiv. Să nu fie un popor încheșat numai prin comunitatea limbii și a obiceiului, sau chiar numai prin respectarea aceluiaș rege, ci să fie un popor cu conștiință proprie, o voință comună și conștie de sine să pătrundă pe toți membrii, indicând fiecarei datorința lui sfântă și eternă!

Scopul acesta măreț numai prin o educație națională e realizabil; numai prin o educație națională se vor putea vindeca ranele germanismului, și numai prin ea se va putea ridica neamul său la treapta cea înaltă de conștiință!

Jena în Iunie 1906. Nicolae Păunaș.

Unul este Dumnezeu, acela pe care-l propovăduiește Petru.

Iar Simon vrăjitorul cu nălucire s'a făcut chip de căne și a luat-o la fugă. Poporul însă l-a prins și voia să-l omoare cu pietri, ori să-l ardă de viu ca pe un nелеguit vrăjitor și făcător de rele ce e. Dar sfântul apostol Petru a strigat: Fraților, Domnul și Împăratul nostru ne-a învățat să nu răsplătim răul cu rău. Lăsați-l să meargă unde va voi, că destulă pedeapsă îi este rușinea și ocara ce a îndurat și cunoștința că s'a descoperit neputința vrăjilor sale.

Vrăjitorul și cănele. Prin bunătatea apostolului Petru scăpând de moarte, vrăjitorul Simon s'a dus cu grabă la casa unui fost ucenic al său, Marcel Romanul, pe care îl botezase sf. apostol Petru. Aici ajungând, precum scrie însuși acel Marcel, a pus de pază la ușa casei un căne mare legat cu lanțul și apoi a intrat în casa lui Marcel, zicând: las să vedem dacă va îndrăzni Petru să vină aici.

După un cias de vreme Petru a mers la casa lui Marcel și găsind cănele legat la ușa l-a deslegat și i-a zis: Mergi și spune lui Simon vrăjitorul să încete a mai amăgi cu farmecele sale drăcești pe oameni pen-

tru cari Cristos Mântuitorul sângele și l-a vărat.

Deci mergând cănele înăuntru cu glas omenesc a grăit lui Simon, spunându-i cei poruncise sfântul apostol.

Când a auzit Marcel, că apostolul Petru este la ușa casei sale, a ieșit grabnic înaintea sfântului, pe care l-a primit cu cinste în casa sa, iar pe Simon vrăjitorul l-a gonit afară.

Cănele însă nesupărând pe nimenea s'a aruncat asupra vrăjitorului și apucându-l cu dinții l-a izbit de pământ gata să-l sfășie în bucăți. Iar sfântul Petru privind pe feastră la cele ce se petreceau în numele lui Cristos a poruncit cănelui să nu vatăme trupul lui Simon.

Cănele ascultând porunca n'a vătămat întru nimic trupul vrăjitorului; numai i-a sfășiat hainele în mici fășii și bucățele, așa că n'a rămas acoperită nici o parte cât de mică a trupului lui.

Iar poporul care privise cu oarecare mulțămire la această minune, văzând pe vrăjitorul despoiat de tot l-a alungat din cetate ocărându-l și huiduindu-l.

Vrăjitorul și berbecule. După ce a trecut oarecare vreme dela rușinea ce o pățise

Din pătimirile noastre.

Dau publicității următorul caz ce mi s'a întâmplat de curând.

Sâmbătă în 1/14 Iulie mergeam cu trenul la Zlatna, spre a lua și eu parte la târgul de săptămână. Trenul stând în comuna noastră Poiana numai o minută m'am suit cu greba într'un cupeu unde era o societate de vre-o 2—3 excursioniști, de profesie învățători de stat.

Văzând că aceștia toți îmi sunt necunoscuți, m'am retras în coridorul de afară.

La baia dela Poiana se oprește trenul și în timpul cât a stat se mai adună și din cupeul vecin toți tovarășii în număr de vre-o 20—25 inși.

Se pun pe cântări ungurești, răs-nând văzduhul de glasurile lor.

La monumentul cel cu însemnătate istorică dela Preaca încep a cânta o cântare, care după cum mai târziu afirmam ar fi fost imnul lor național.

Când cântau mai cu foc aud, că unul dintre dâșii comandă „le a kalapot”, ceea ce se și execută.

Acești doritori de zizanie și ceartă văzând că finanțul (Bugner Felix), ce ședează în coridor lângă mine nu și-a luat de pe cap pălăria, încep a zbiră „le a kalapot”. Domnul acesta văzând în ce stare se află gălăgiosii își depune chipul.

Nu trece mult și la vechia mea a jung cuvintele celor din cupeu adresate către finanțul de lângă mine „Dobja le azt a bűdös oláh papot”.

La auzul acestora numai decât strig după călăuzul (Váradi) și conductorul (Gál) de trez, căci vre-o 4—5 inși m'au fost înconjurat în coridor zbirându-mi în urechi din toate puterile cântarea lor și având, sigur, intențiunea de a-și execută planul.

Noroc că boctăria dela Presaca n'a fost departe de monument și trenul se oprește.

Sosind călăuzul pun mâna pe ușă și vreau să mă cobor, când deodată simțesc în spate, că ușa e aruncată cu toată puterea asupra mea și mă doboară în genunchi. Noroc, că m'am ținut de un fer dela tren.

Vine la fața locului și conductorul și le adresează câteva cuvinte pentru purtarea lor, iar călăuzul mă conduce în alt cupeu, aducându-mi ulterior și bagajul rămas în vagonul celor mult iubitori de neamul românesc.

Ajungând trenul la stațiunea „Galecz-Fenes” anunț faptul șefului de gară prezentându-se și unul dintre excursioniști cu numele Filo Géza (de o fi adevărat) care mă acuză cu aceea, că eu la cântarea imnului lor național nu mi-am ridicat pălăria, deși trăiesc cu pâine ungurească, promesc congruă dela stat.

După ce arăt în românește starea faptică a lucrului dându-se signatul de plecare mă sui în cupeu fără ca despre a face să se ia act în scris.

La Zlatna, stațiunea ultimă respectiv domn, care a luat asupra sa toată afacerea, se prezintă la șeful de gară, spre a-i arăta crima cea de moarte ce am comis în contra statului.

Mă prezint și eu numai decât și îi aduc șefului la cunoștință faptul întâmplat.

Vorbind în limba mea maternă șeful nu vrea să mă asculte zicând, că nu mi cunoaște limba. Eu neputându-mă exprima

cu cănele său, Simon vrăjitorul a venit iarăși în Roma și ca să-și câștige iarăși cinstea pe care o avuse mai înainte a făgăduit poporului, că are să-și aște dumezeirea și remisiunea, dându-se să-i taie capul că apoi peste trei zile să revieze.

La chemarea lui s'a adunat multime multă de lume, între care se găsea și sfântul apostol Petru. În fața mulțimii prin vrăjile sale Simon s'a făcut nevăzut, punând în locul său un berbec, al cărui cap s'a și tăiat.

Poporul credea, că în adevăr capul vrăjitorului s'a tăiat și deci aștepta acum să vadă dacă în trei zile va învia. Dar sfântul apostol Petru văzând înșelăciunea a gonit puterea cea drăcească prin care se înșelă văzul mulțimii și încată s'a descoperit adevărul; lumea a văzut cu mirare că în locul lui Simon vrăjitorul s'a tăiat un berbec.

Deci poporul supărat pentru această îndrăzneală înșelătoare, mulțimind lui Petru pentru că o a descoperit pe vrăjitor l-a rușinat și l-a huiduit.

Înălțarea și căderea. Vrăjitorul Simon ispitit de diavolul, tot mai nădăjduia că ajungă iarăși la cinste și să piardă nea-

corect ungurește recurg la un tălmăci în persoana Dluui notar român I. Cismaș, care din întâmplare se află pe tren.

Tălmăcindu-mi cele dorite de mine cer dela respectivii domni să se legitimizeze.

Se codeau toți și cel cu gura mare și decătră pădure Filo Géza mai slăbește din curajul avut.

Unul dintre ei totuși îmi arată o cârticioasă cu fotografia lui urmâtă de cuvintele „Fonod Gyula, tanító B.-Pest”.

Imi notez numele și mă depărtez urmat de zbirătele preținșilor propagatori de cultură, cari credeau că prin ținuta lor au făcut o faptă nespuse de folositoare patriei.

Ne fiind sigur despre numele excursioniștilor anunț faptul și jandarmăriei spre ale erua numele cel adevărat.

Ce va fi isprăvit aceasta nu știu, căci nu preste mult m'am întors cu trenul acasă la ai mei, aducându-le o amintire nu de tot plăcută.

Mi-am făcut acasă cruce mulțămind lui Dzeu, că am scăpat cu zile de atentatul făcut în contra vieții mele, a unui preot, care își iubeste din toată inima patria și care contribuie prin sine și fii săi suferenței la bunăstarea și fericirea ei.

Ce va mai urmă din această întâmplare se va petrece la tribunal unde m'a îndrumat șeful de gară dela Zlatna.

Poiana, la 3/16 Iulie 1906.

Alex. Băieșan.
preot gr. or. rom.

„Asociațiunea”.

Convocare.

Adunarea cercuală ordinară a departământului Blaj al „Asociațiunii pentru literatura și cultura poporului român”, se convoacă pe ziua de 22 Iulie n. a. c. în Ufalău la oarele 10 a. m. cu următorul Program:

1. La 9 oare sosirea comitetului și participarea acestuia la serviciul divin.
2. Deschiderea adunării.
3. Raportul comitetului.
4. Alegerea alor două comisii: pentru cenzurarea raportului și înscrierea de membrii noi.
5. Disertație economică pentru popor, de Emil Vlăsia.
6. Raportul comisiunilor.
7. Statorirea locului, unde se va ține viitoarea adunare generală.
8. Alegerea alor doi delegați la adunarea generală dela Sibiu.
9. Disertație pentru popor, de Dr. Ioan Rațiu.
10. Propuneri.
11. Alegerea comisiei de verificare.
12. Închiderea adunării.
13. După adunare publicul, înainte de a se așeza la masă, va cercetă expoziția de lucruri de mână și țesături.

La această adunare, care se va ține în localul bisericii gr. cat. se invită toți membrii Asociațiunii și toți cei care doresc progresul poporului român.

Spre orientare înșămnam aci, că de acest despărțământ se țin următoarele comune:

Din cercul pretorial al Blajului: Mihail, Obregea, Bucerdea-grănoasă, Cisteiul-român, Crăciunelul, Blaj, Ciufud, Tiur, Veza, Mănărade, Lupu, Spătaș, Cenade, Cergăul-mic, Cergăul-mare, Beșinău, Ohaba,

stolul Petru. Deci își puse în gând ca cu ajutorul puterii drăcești să zboare și să se prefacă în fața mulțimii că se înalță la cer, ca apoi mai târziu arătându-se poporului să-i spună, că Dumnezeu fiind s'a pogorât din cer. Gândul lui era ca după arătarea sa ca Dumnezeu să poruncească mulțimei orbite ca să ucidă or să ardă pe Petru.

Cu aceste socotințe a mers el în mijlocul cetății Roma, având pe cap cunună de dafin și în fața mulțimii de popor s'a suit pe un zid foarte înalt. De acolo din vârful zidului a zis poporului: De vremece voi, Romanilor, ca niște fără de minte n'ați părăsit și ați urmat lui Petru: să știți că și eu vă voi părăsi și cetatea aceasta nemulțămitoare nu o voi mai apăra, ci voi porunci îngerilor mei ea, văzând voi să mă ție pe mâni și să mă înalțe la Tatăl meu în ceruri, de unde mari pedepse voi trimite asupra voastră, fiindcă n'ați ascultat cuvintele mele și n'ați crezut lucrurilor mele.

Aceste zicându-le, vrăjitorul a bătut în palme și s'a întins în văzduh și a început a zbură și a se înalță.

Iar poporul văzând această zburare și înălțare s'a minunat foarte și gândindu-se

Colibi, Tăn, Roșia-de-săcaș, Țapu, Șoroștin, Broșteni.

Din cercul pretorial al Aiudului: Pețlea, Căpuș, Mișcoreac, Ocișoara, Ufalău, Tâmpăhaza, Sâncraiu.

Din cercul pretorial al Hususăului: Petrisat, Iclod, Sâncel, Pănade, Spini, Bia, Valea-Sasului, Sânciulăuș, Șona, Bălcăciu, Jidvei, Cheslăr, Tăuni, Micăsasa, Lunca, Lodroman, Hususău, Glogoveț.

Și provizor și Despărțământul Uioara. Blaj, din ședința comitetului ținută la 3 Iulie 1906.

Ioan F. Negruțiu
director

Alexandru Ciura
secretar.

NOUȚĂȚI.

Secțiunile Asociațiunii și-au ținut ședințele Sâmbătă și Duminecă. Într-una din aceste ședințe s'a primit propunerea făcută de a se scoate încă în toamna anului acestuia o revistă populară, care va fi editată de Asociațiune și redactată de secretarii literari. „Transilvania” se va restrânge numai la afacerile de caracter administrativ. Înființarea acestei reviste e un pas însemnat în Viața Asociațiunii fiind aceasta mijlocul cel mai prielnic într-o slujirea scopului adevărat al Asociațiunii. Va aduce servicii mari „culturii poporului român”, cu atât mai valoros că atât partea intelectuală cât și cea materială îi este asigurată.

Pe lângă acestea s'a decis ca să se țină mai multe ședințe, decum s'au ținut până acum, un lucru de altfel dorit de toată obștea. S'au ales apoi membrii noi; în secțiunea istorică membrii ordinari domnii T. V. Păcășanu, N. Togan și Dr. I. Lupas; în secțiunea științifică membrii corespondenți domnii Dr. I. Beu și G. Todici și în secțiunea școlară membru corespondent Dr. I. Bercia. Pentru ședința festivă a secțiunilor la adunarea generală din Brașov au fost însăreinați cu ținerea unei conferințe dñii A. Vlaicu și A. Ciortea.

† Maria Goluchowska, mama ministrului nostru comun de externe, conte Goluchowski, a decedat în etate de 83 ani.

Alegerea dela Lipova s'a făcut Marți. Candidatul rațional român Dr. A. Marta a intrunit 410 voturi, koșutistul 343, și a biruit constitu. Daniel cu 1807 voturi. Koșutistii cercului sunt amărăți.

Invățătorii de stat au ținut în zilele trecute adunare în Budapesta la care au luat parte peste 400 persoane. Au redactat un memorandum, în care cer ca și ei să fie considerați ca funcționari de stat și să beneficieze de plată egală cu aceia. Au prezentat memorandumul în corpore ministrilor Wekerle și Apponyi.

Sfințire de biserică. Ni se scrie din tractul Hunedoarei că comuna Ghelaniu a avut în 25 Iunie v. o zi de deosebită praznic, s'a sfințit biserica frumoasă, renovată din silința nuncii obștoare a Românilor ce se trudesc în întinerecul minelor de fier. Actul sfințirii l'a săvârșit P. V. D. protopop A. Păcurariu, încredințat de Eșc. Sa-Metropolitan. A fost asistat de preoții C. Dăciță, G. Rain, P. Șirca, G. Ungur, L. Ungur, G. Herge, N. Popovici, N. Zevoiian, I. Săciu și I. Holder. Pe lângă cravata obișnuită rostită de harnicul

la amenințarea vrăjitorului s'a umplut de frică, zicând oamenii unul către altul: Da, lucru dumnezeesc este acesta, că altfel cum ar putea zbura prin văzduh. Vai de noi și de copiii noștri! Dar marele apostol Petru, care cu ochiul său înarmat de puterea dumnezească a pătruns înșelăciunea vrăjitorului, a început a se ruga lui Dumnezeu în ajutor să vădească înșelăciunea lui Simon. Apoi a strigat cu glas puternic: Vouă, dracilor, vă poruncesc în numele Dumnezeului meu, ca în această clipă să vă îndepărtați dela vrăjitor și să-l lăsați acolo unde se află în văzduh.

Și îndată dracii cei certați de cuvântul sfântului apostol au fugit dela Simon, care a căzut din înălțime val-vârtej la pământ și s'a sfărâmat cu totul. Și deși trupul său s'a zdrobit așa, că n'a rămas os întreg într-însul, totuși spre rușinarea și pedeapsa lui, ticălosul vrăjitor n'a murit îndată, ci în mari chinuri și dureri a mai trăit încă o zi, ca să fie pildă vie poporului amăgit și prin rușioarea lui să se preamărească numele lui Dumnezeu între oameni.

Simeon Popescu.
protoprezbiter.

conducător al tractului a glăsuț poporului afară în curtea bisericii, căci biserica n'a încăput toată mulțimea adunată, preotul G. Rain despre „statornicia în credința strămoșească”. Cuvintele lui au electrizat poporul. Pe urmă întreg poporul a fost stropit cu apă sfințită.

Tot în aceea zi s'a intrunit preoțimea în conferința convocată enume din acest prilej. În conferință s'a discutat atât predica părintelui Rain cât și serviciul întreg și după sulevarea unor chestiuni de formă se declară succese. Tot preotul G. Rain cetește apoi din lista sa asupra subiectului dat: „Pînă ce mijloace s'ar putea delătura îndreptimul manifestat din partea poporului față de credință, biserică și așezăminte noastre strămoșești?” Disertația publicată în ziarul nostru a fost ascultată cu satisfacție, știut fiind că autorul ei e unul din cei mai harnici și zeloși preoți ai noștri.

Se pune apoi la desbatere propunerea făcută în anul trecut pentru organizarea preoției din tract în grupul permanent cu scopul de a ține în comune zile de praznic edificator al moralității poporului. Propunerea aceasta s'a prezentat la această conferință cu un proiect hotărât (publicat în Nr. 71 și 72 al ziarului nostru), dar proiectul a fost respins de majoritatea voturilor din conferință.

Se statorice definitiv „planul cronologic” și se alege comuna Batiz ca loc pentru conferința anului viitor. Praznicul zilei s'a încheiat cu o masă comună în „Hotel Central”, la care s'au rostit opt toast obișnuite.

Pest de profesor. La gimnaziul din Năsăud sunt de ocupat două catedre de profesor, una de științele naturale și alta de filologie clasică. Terminal concursului e 20 Iulie.

Turner! Z. Bărsan. Serată teatrală se va da Duminecă 22 Iulie n. în sala școlii din Săliște. Inceputul la orele 8 seara. Programul: 1) „Sluga la doi stăpâni” comedie în 2 acte de Goldoni, localizată de Zaharie Bărsan. 2. Declamație „Greva Ferarilor”. 3) „Furtuna Casnică”, comedie într-un act de Paul Fierien.

Nouă protestare în potruva Grecilor au făcut Duminecă trecută studenții din București. Au ținut mai multe vorbiri înflăcărâte, au cutreierat în cortegiu mai multe baleverde și-au luat decizia, ca studențimea să cutreiere țara și să provoace pe Români la luptă în contra Grecilor.

Alea iacta est. Iarăși Grecii. Acest popor devenit în timpul din urmă ceamai urgisită adunătură de oameni se vede că nu vrea să ia în serios conflictul cu România. Guvernul Greciei n'a luat în seamă intervenția guvernului românesc pentru împedecarea bandiților din Macedonia. Ba din contră, parcă îi îndărjește și mai rău. Dovadă măcelul proaspăt dela Huma și altul și mai proaspăt dela Kserclivac (vilaeul Salonic), unde bandiții au răpit 7 ciorbani aromâni, i-au dus la gârta Bistrița unde pe 6 i au omorât, al 7-lea a izbutit să scape.

În urma acestor fel de fapte îndărjirea și dorul de război are a crește în mod uriaș în țara românească. Insuș guvernul e decis să ia măsuri aspre în potruva bandelor din Macedonia.

De astăzi înainte — zice ziarul guvernului — la crimele grecilor nu se mai poate răspunde cu blândețe, cu moderație și cu tratative de împăcare. Atăta timp cât bandele vor opera în Macedonia și condițiile impuse de guvernul român nu vor fi acceptate, despre o împăcare nici vorbă nu poate fi. Cu bandiți nu poți sta de vorbă, asta să se știe.

Drama din Murăș Oșorhei s'a limpezit în zilele acestea pe deplin. S'a constatat că total a fost o bănuială fără temei. Oreskovici s'a împăcat cu nevasta și îndată ce se va însănătoși pleacă din oraș. Ofițerul e încă prins.

3. Pentru o elevă fără stipendiu, care locuiește în Internat se solvește la an în două sau cel mult în patru rate anticipate: la 1 Septembrie, 15 Novembre, 1 Faure și 15 April (300) trei sute cor.

Postă la gară. Min. Kossuth a dat de curând ordin, ca la toate garile să se introducă înnoirea poștală, ca să primească și scrisori recomandate, în deosebi la comunele cari n'au poștă ori sunt deperte de aceasta.

4. Pentru suma plătită fiecare elevă va primi: proviziune întreagă: locuință, vîpt, încălzit, lumînare, spălat, scaldă, eventual medic, educația morală, instrucție specială în studii, declamare, cant, lucru de mână (croit), economia practică, cele mai mari instruiri în manevra mașinei de scris, — în fiecare zi în anumite oare au conversații și instruții în limba română, maghiară, germană și la expresă dorință și din limba franceză. Tot în suma amintită sunt socotite: o haină uniformă, 2 surte în formă de haină, o pălărie de iarnă, una de vară, și o manta de iarnă.

Rusia. Focul din Rusia încă n'are de gând să se potolească. Criza guvernului e cât se poate de încurcată. Țarul nu își află om pentru ca să-l încredințeze cu

fourarea unui nou cabinet, căci socialiștii și anarhiștii au declarat că nici unguveru nu va avea viață. Într-una pară din Peterhof a ucis un anarhist cu trei pușcături de revolver pe pacinicul general Kozlov, crezând că e Trepov, cu care acesta sămără bine. În capitală fac huliganii demonstrații mari, omoară și jafuiesc ziua în amez. În Linbockei s'a răzvrătit întregul corp de armată în potruva mai marilor săi.

Statuă lui Kossuth vrea să ridice orașul — Hunedoara; așa zic zierele ungurești. Oare ce merite va mai fi având și Kossuth pentru acest oraș?

Siguranța drumului de fier. Din toate părțile vin știri despre nenorociri pe drumul de fier. În apropiere de Koblenz s'a izbit un tren de bucăți mari și grele de fier ce erau puse de răufăcători pe șine. Nu s'a întâmplat însă moarte de om. În Franscati a scăpat din gară un vagon, care s'a ciocnit cu un vagon de tramvai. S'au nefericit 35 persoane. În apropiere de Zebegény a căzut pe șine o stăncă mare ruptă în urma ploilor multe. Noroc că a fost ziua și pericolul a fost observat din bună vreme. În gara din Trencsen s'a izbit un tren de persoane în altul. Zece persoane s'au nenorocit. Asemenea ciocniri s'a întâmplat în gara de West din Viena ceea ce a costat cinci persoane. Și toate acestea s'au întâmplat în săptămâna trecută.

Ministru ucigaș. În anul trecut a fost ucis pe insula Creta un membru sus pus al armatei și s'a descoperit că autorul intelectual al omorului a fost ministru prez. C. Digridakis de atunci. A fost prins și în zilele trecute judecat împreună cu făptuitorii la câte nouă ani muncă zilnică.

Mama vitregă. În Solnoc o mamă și-a aruncat copilul vitreg în fântână, ca să scape de el, căci avea multă sfadă în casă cu bărbatul și își avea și ea un copil al ei. Mama bestială a fost deținută.

Spor. Soția unui muncitor, Andrei Vidacovici din Bănat, a dat naștere în zilele trecute la trei băieți. În anul trecut încă avuse doi copii deodată, iar cu doi ani înainte tot trei.

Cel mai plăcut cosmetic care poate fi privit de neîntrecut, e fără îndoială *Crema Margil* a lui Földes, care și-a câștigat plăcerea damelor. Se folosește chiar și de domni, deoarece e cu totul nestricăcioasă, delaturs în câteva zile ori ce necurătenia a pielii, pistrii, jubruțele, carii de piele, etc. și înviează și întinerește obrazul. Nu se folosește numai pentru pielea obrazului, ci și pentru înălbirea grumazului, a umerilor și mânilor. Dama noastră sunt încântate de efectul ei. Un borcan mare costă 2 coroane, un borcan mic 1 coroană. Se capătă la producătorul Clemens v. Földes, farmacist în Arad, cum și în alte farmacii. Cumpărătorii să se ferească de imitații.

Înștiințare.

Dela Internatul Pavelian și școala civilă din Beiuș primim spre publicare următoarele:

1. Internatul Pavelian de fete primește eleve stipendiste pe întreg ori jumătate și eleve solvente, cari ceretează școala civilă împreună cu internat sau școala elementară de stat din loc.

2. Fiecare elevă ori stipendistă, ori solventă are să recurgă pentru primire până în 1 August n. a. c. la Ordinariatul gr. cat. de Oradea mare (Nagy Várad).

Stipendiu numai eleve gr. cat. de școala civilă pot căpăta, și în prima linie fete orfane de preot gr. cat. din dieceza gr. cat. de Oradea mare.

La concursurile trimise pentru primire sunt a se alătura: carte de botez, testimoniul școl., atestat medical și atestat de vaccinare.

3. Pentru o elevă fără stipendiu, care locuiește în Internat se solvește la an în două sau cel mult în patru rate anticipate: la 1 Septembrie, 15 Novembre, 1 Faure și 15 April (300) trei sute cor.

4. Pentru suma plătită fiecare elevă va primi: proviziune întreagă: locuință, vîpt, încălzit, lumînare, spălat, scaldă, eventual medic, educația morală, instrucție specială în studii, declamare, cant, lucru de mână (croit), economia practică, cele mai mari instruiri în manevra mașinei de scris, — în fiecare zi în anumite oare au conversații și instruții în limba română, maghiară, germană și la expresă dorință și din limba franceză. Tot în suma amintită sunt socotite: o haină uniformă, 2 surte în formă de haină, o pălărie de iarnă, una de vară, și o manta de iarnă.

5. Cele, cari doresc a studia pianul sau cimbalul. — din cari se da la săptămână câte 1½ oră de instrucție și câte ½ oră la zi exercițiu, — plătesc deosebit 65 cor., — iar pentru limba franceză 20 cor. Aceste se solvesc în 2 rate egale la începutul și mijlocul anului școlar.

Taxe pentru instrucție la violină și din limba latină se solvesc direct instructorilor.

6. Pe lângă spezele amintite părinții elevelor au să supoarte didactul școlii, spezele pentru cărțile trebuincioase la școală, material de lucru de mână, de scris, de desen, pentru alte diferite lucruri și pentru instrucție în dans.

7. Elevele primite au să aducă cu sine: albituri, din fiecare câte 6 bucăți (fuste 3 să fie din barchet colorat); 12 părechi de ciorapi negri; 12 batiste; 1 ploier; 2 părechi de ghețe înalte, de tot noaună; o manta de primăvară-toamnă de culoare vîrăată sau neagră, haină de casă, 2 de creton, 2 din barchet și una din stofă de iarnă, de tot durabile; 2 surte în formă de haină; 1 mărmă de iarnă; o saltea (strojoc); 1 pl. poră cu 2 înv. litoare; 2 perini cu 4 fețe albe; 2 cearșafuri, 6 ștergere; 1 fîșă de masă cu 6 servete mari; 2 pepteni (1 des și 1 rar); 1 perie de dinți, una de haine și trei de ghețe. Elevele din II, III, și IV. cl. civilă să-i aducă și câte o ramă rotundă de brodat.

Conscrierea în două exemplare a acestor obiecte înseminate cu numărul indicat de direcțiunea Internatului o vor prezenta superiorității Internatului cu ocazia intrării lor în internat.

Pentru obiectele sau neînsemnate, pentru juvaere (inel, oroloj, brățar etc.) nu se primește responsabilitate.

Părinții sunt rugați, ca să-i provadă fetele cu toate vestmintele și obiectele preserise, căci din contră ele vor duce lipsă, neputând ține ordinea recerută cu vestmintele lor.

8. Elevele primite în Internat au să se prezinte cu toate cele de lipsă din 3—8 Sept. n. a. c.

9. Tot în acest timp se vor întâmpla și inscrierile regulate, examenele corectoare și de susceptie atât la școala civilă împreună cu internat, cât și la școala elem. de stat din loc. Invocarea Spiritului Sânt va fi în 9 Septembrie iar în 10 Septembrie se vor începe prelegerile regulate.

Elevele, cari nu se vor prezenta în aceste zile de inscriere, ulterior numai pe lângă suplice timbrate și motivate se vor primi cu invoirea autorităților superioare școlare.

Elevele, cari doresc să învețe privat sunt datoare a se inscrie cu cele regulate la începutul anului școlar, ce dacă ar neglija-o, au și ele se recurgă pentru concesiune.

10. Pe clasa I. civ. se primesc acele eleve, cari au implinit anul al 9-lea al etății. Primirea acelor, cari au implinit etatea de 12 ani, depinde dela hotărîrea corpului profesoral.

La inscriere eleve de cl. I. civ. are să aducă: testimoniul școl. de pe cl. IV. elem., — în lipsa căruia primirea se face numai pe baza examenului de susceptie, — atestatul de vaccinare și estrasul matricular. Aceste două atestate au să le prezinte și acele eleve de pe celelalte clase inf., cari dela alt institut continuă clasele.

Pe celelalte clase civ. primirea se face pe baza testimoniului de pe clasa premergătoare.

11. Didactul la școala civilă e 12 coroane la an, inscrierea 4 coroane, testimoniul școl. 2 cor., programa dela finea anului 1 cor., și fondul de penziune 30 fil., total 19 cor. și 30 de fil., care sumă se solvește la inscriere.

Didactul la școala elem. de stat e 6 cor. și fondul de penziune 30 fil.

12. Afară de taxele amintite în punctul precedent fiecare elevă de clase civ. are să solvească taxa lucrului de mână de clasa: cl. I. 8 coroane, cl. II. 12 coroane, cl. III. 13 coroane și clasa IV. 20 cor.

În anul școlar trecut numărul elevelor interne a fost 91.

Direcțiunea.

Cărți și reviste.

Anuarul școlii comerciale sup. din Brașov pe 1905/6. La loc de frunte are un studiu de dir. A. Vlaicu: „Reforma învățământului nostru comercial”. Se dau apoi dispozițiile ministeriale din 1903 Nr. 3640 în chestia examenelor private la școala com. și datele statistice, în cari străluce rezultatul trist al examenului de maturitate din ăst an.

Nr. 430—1906.

(170) 1—3

Concurs

Pentru întregirea posturilor învățăto-rești vacante în comunele mai jos înscrise din protopresbiteratul gr. or. Bistrița se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

1. **Blașfalău de sus** cu salariu de 600 coroane dela popor, cuartir, grădină de legume și lemne de foc.

2. **Buduș** cu salariu de 600 coroane dela popor, cuartir și lemne de foc.

3. **Cusma**, cu salariu de 400 coroane dela popor, 200 coroane ajutor dela stat, cuartir și grădină de legume și lemne de foc.

4. **Galați**, cu salariu de 600 coroane dela popor, cuartir, grădină și lemne de foc.

5. **Ida mare** cu salariu de 600 coroane, cuartir și (legume) grădină.

Concurenții au a-și înainta suplicile înscrise conform legii în termenul deschis la oficiul protopresbiterat subsemnat și ca să facă cunoștință cu poporul și să-și arete dexteritatea în cântările bisericești, au a se prezenta în vre-o Duminecă ori sârbătoare la biserică.

Oficiul protopresbiterat gr. or. al tractului Bistriței.

Bistrița, în 30 Iunie 1906.

În conțelegere cu comitetele parohiale.

Simion Monda
protopresbiter.

Nr. 98—1906

(171) 1—3

Concurs

Pentru întregirea posturilor învățăto-rești din comunele mai jos înscrise se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

1. **Trestia**, salariu anual 600 cor., 230 coroane din repartitie, iar 370 cor. din ajutorul dela stat, cuartir liber în edificiul școlii, grădină de legumi 1/4 jugăr cat. și un stângin cubic de lemne pentru încălzit.

2. **Văleni**, salariu anual 600 cor., 300 cor. din repartitie, iar 300 cor. ajutor dela stat, cuartir liber în edificiul școlii și lemne de încălzit.

Reflecții la vre-unul din aceste posturi vor avea a se prezenta în comuna respectivă în o zi de Duminecă ori sârbătoare spre a-și arăta dexteritatea în cântări și tipic.

Cel instituit va să țină școala de repetiție și să instruiască pe elevi în cântările liturgice și să cânte cu ei în biserică.

Eventuale pretenziuni la cuincuenale să se amintească în petițiunea de concurs.

Petenții au să aștearnă în termenul deschis cererile, instruite conform normelor în vigoare, subsemnatului oficiu protopresbiterat.

Lăpușul-unguresc, 26 Iunie 1906.

Oficiul protopresbiterat greco-oriental al tractului Cetatea-de-peatră, în conțelegere cu respectivele comitete parohiale.

Vasile Duma
adm. ppresb.

Nr. 340—1906 prot.

(163) 2—3

Concurs

Pentru întregirea posturilor învățăto-rești din comunele mai jos înscrise se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

1. **Cergidul-mare**, salariu de 600 cor și anume: 550 cor. d n repartitie, iar 50 cor. din venitul cantoral, cuartir și grădină.

2. **Erdő Sângeorgiu**, salariu de 600 cor. din repartitie, cuartir liber în edificiul școlii și folosirea grădinei.

3. **Gernesig**, salariu anual de 600 cor. și anume: 500 cor. din repartitie, iar 100 cor. din venitul cantoral, cuartir și grădină.

4. **Iclandulmare**, salariu anual de 600 cor. și anume: 400 cor. din repartitie și usufructul a lor 12 jugăre de pământ comasat în preț de 200 cor., cuartir și grădină.

Cuincuenalele se vor computa dela instituirea definitivă și serviciu neîntrerupt în comuna respectivă.

Reflecții la vre-unul din aceste posturi vor avea a se prezenta în comună în zi de Duminecă ori sârbătoare spre a-și arăta dexteritatea în cântări și tipic.

Cel instituit va avea să țină școala de repetiție și să cânte în Dumineci și sârbători cu elevii la sfânta liturgie, iar în comuna Cergidul-mare și Gernesig a face și serviciul de cantor.

Concurenții au să aștearnă rugărilor înscrise conform normelor în vigoare în termenul sus indicat subsemnatului oficiu protopresbiterat și cari pe lângă plata din concurs ar mai face pretenziuni și la cuincuenale după servii anii în alte comune au să-și expună acele pretenziuni în petițiunile lor de concurs pentru comuna respectivă și să se oriente la alegere.

Oficiul protopresbiterat gr. or. al Murăș-Oșorheiului, în conțelegere cu comitetele parohiale.

M. - Oșorhei, la 27 Iunie 1906.

Stefan Rusu
protopresbiter.

Nr. 374—1906.

[134] 3—3

Concurs

Pentru întregirea posturilor vacante de învățători din comunele mai jos înscrise din protopresbiteratul Lupșa, se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

1. **Mogoș-Valea-Barnei**, salariu 600 cor., 240 cor. ajutor votat de stat și 360 coroane din cassa bisericeii; grădină de legumi, locuință în edificiul școlii și lemnele de foc.

2. **Ocolișul-mare**, salariu 600 coroane, din repartitie și fondul bisericesc, folosința grădinei școlare, locuință în edificiul școlii și lemnele de foc.

Fiitorul învățător va primi o remunerație deosebită, care o va statori comitetul parohial, dacă va putea înființa cor bisericesc cu adulții.

3. **Orești**, sa'ar 600 coroane, anume 300 cor. dela popor și 300 cor. ajutor votat de stat; cuartir liber în școală și lemnele trebuincioase de foc.

Putând alesul formă cu tineretul cor bisericesc, pentru acela va primi deosebită remunerație dela parohul local — în primul an 50 coroane, și de aci încolo 100 coroane anual.

4. **Vidolm**, salariu 600 coroane, din cari 270 cor. ajutor votat de stat și 330 coroane dela popor; cuartir liber în edificiul școlii, lemne de foc și folosința grădinei.

Cuincuenalele la toate posturile se socotesc dela instituirea definitivă în respectiva comună.

Aleșii învățători, ca învățători confesionali, sunt datori a conduce în Dumineci și sârbători tineretul la biserică și a da ajutor la serviciul divin, contribuind la ridicarea solmnităților bisericești.

Petițiunile, înzestrate cu documentele prescise în §. 60 al regulamentului școlar, sunt a se adresa subscrisului oficiu protopresbiterat — în termenul deschis. Petenții înainte de alegere să se prezente și în comuna pentru care au petiționat, spre a face cunoștință cu poporul și a-și arăta destoinicia în cântări și tipicul bisericesc.

În conțelegere cu comitetele parohiale concernente.

Ofenbaia, 9 Iunie 1906.

Oficiul protopresbiterat gr. or. al Lupșei:

Vasile Gan
protopresbiter.

Nr. 533—1906.

[152] 2—3

Concurs

Pentru ocuparea posturilor învățăto-rești, din comunele mai jos înscrise, aparținătoare protopresbiteratului Turda, se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”, pe lângă următoarele emolumente:

1. **Agârbiciu**, salariu 600 cor. din repartitie, cuartir în natură, grădină și lemne de foc.

2. **Banabic**, salariu 600 cor. din repartitie, cuartir, grădină și lemne de foc.

3. **Cristiș**, salariu 600 cor. din repartitie, pământuri și cantoral, cuartir, grădină și lemne de foc.

4. **Găbud**, salariu 600 cor. relut pentru cuartir și lemne.

5. **Hărăstăș**, salariu 600 cor. din repartitie și din cassa bisericeii, cuartir, grădină și lemne de foc.

6. **Hidiș**, salariu 600 cor., relut pentru cuartir, grădină și lemne de foc.

7. **Mueren**, salariu 600 cor., cuartir, grădină și lemne de foc. Alesul va prevedea și cantoralul.

8. **Murăș-Sân-Iacob**, 600 cor. din repartitie, pământuri, cantoral, cuartir și lemne de foc.

9. **Sân-Mihaiu**, salariu 600 cor. din repartitie, pământuri și cassa bisericeii, grădină, lemne de foc și relut de cuartir. Alesul va fi și cantor.

10. **Soporul-de-câmpie**, salariu 600 cor., cuartir, grădină și lemne foc. Alesul va fi și cantor.

11. **Turda**, salariul 600 cor. solvabil în rate lunare anticipative, cuartir în edificiul școlii, lemne de foc și remunerație specială pentru instruirea corului bisericesc și pentru alte servicii scripturistice.

Cuincuenalele se vor computa dela datul întăririi alegerei respective înțroducerii în post.

Reflecții vor avea a ținea strană în Dumineci și sârbători și sunt poftiți a se prezenta în comuna respectivă spre a-și arăta aptitudinile în cele rituale.

Cererile instruite în ordine să se aștearnă în termenul indicat subsemnatului oficiu dela care se pot lua și informațiuni speciale.

Turda, 19 Iunie 1906.

Oficiul protopresbiterat, în conțelegere cu comitetele parohiale.

Jovian Murășan
protopresbiter.

Nr. 160—1906. Of. prot.

[153] 2—3

Concurs

Pentru ocuparea definitivă a postului în vătătorese dela școala poporală confesională gr. or. română din parohia Chinești, prin aceasta se scrie concurs cu termen de 30 zile computele dela prima publicare a acestuia în „Telegraful Român”.

Dotățiunea împreună cu acest post este: salariu de 600 cor. din repartitie de pe popor, locuință în edificiul școlar și lemne de foc.

Cuincuenalele dacă nu se vor putea esopera din ajutor de stat după anii de serviciu computabili ai învățătorului ales se vor socoti numai după anii de serviciu definitiv și neîntrerupt impliniți la această școală.

Învățătorul e dator a conduce elevii școlari în Dumineci și sârbători la biserică și a cânta cu ei la sfânta liturgie.

Concurenții au a-și înainta rugățile concursuale, instruite conform legii la subsemnatul oficiu protopresbiterat în termenul deschis indicat mai sus și înainte de alegere a se prezenta în vre-o Duminecă ori sârbătoare la biserică din parohia numită pentru a face cunoștință cu poporul și a cânta în biserică.

Dej, 18 Iunie 1906.

Oficiul protopresbiterat al tractului gr. or. Dej în conțelegere cu respectivul comitet parohial.

Teodor Hermann
protopresbiter.

Nr. 253—1906

[146] 2—3

Concurs

Pentru întregirea posturilor învățăto-rești din comunele mai jos înscrise se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

1. **Lăpușul superior**, salariu 600 cor., cuartir și lemne.

2. **Fintoag**, salariu 600 cor., cuartir și lemnele de foc.

3. **Lăpușnic**, salariu 600 cor., cuartir și lemne de foc.

4. **Teiu**, salariu 600 cor., cuartir și lemne de foc.

5. **Baștea—Ho'dea—Coșești**, post de învățător ambulant, salariu 600 cor., cuartir și lemne.

Aleșii învățători au a conduce în Dumineci și sârbători elevii la biserică, și în comuna Teiu a face și serviciul de cantor.

Eventuale pretenziuni la cuincuenale, să se amintească în petițiunea de concurs.

Concurenții au să aștearnă rugățile înscrise conform normelor în vigoare, în termenul sus indicat, subsemnatului oficiu protopresbiterat.

În conțelegere cu comitetele parohiale.

Dobra, 18 Iunie 1906.

Oficiul protopresbiterat gr. or. rom. al Dobrei

Iosif Morariu
protopresbiter.

Banca de asigurare**„TRANSILVANIA”**

Sibiu, str. cismădiei nr. 5, edificiile proprii. — Fondată la 1868.

Primește în condiții favorabile

- asigurări contra focului și esplosiunilor,
- asigurări de viață și de rente viagere,
- asigurări contra furtului prin spargere,
- asigurări de grindină,
- asigurări de accidente și de sticlă.

— Valori asigurate 105 milioane corone. —

• • • Despăgubiri prestate 7 milioane corone. • • •

Fonduri de rezervă și garanție 2 milioane corone.

Informațiuni de la Direcțiune în Sibiu și prin agenturile principale din Arad, Bistrița, Brașov și Cluj, cum și prin subagenții din toate comunele mai mari.

(271) 37—52

Magazin de specialitate!

Mare depozit de

juvaericeale, aurării, argintării, oroloage

de aur și de argint, pentru domni și dame

toate noutăți.

A. MORAWETZ, juvaer și gravor.

Sibiu, strada cismădiei nr. 14.

[74] 16—

Aur și argint vechiu se cumpără ori se primește ca plătire.

Premiat cu medalia cea mare la expoziția milenară din Budapesta în 1896.

Turnătorie de clopote și fabrică de scaune de fier pentru clopote

ANTONIU NOVOTNY

în Timișoara-Fabric

se recomandă spre pregătirea clopotelor noue, cum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase pe lângă garanția de mai mulți ani, provăzute cu ajustări de fier bătut, construite spre a le întoarce cu ușurință în orice parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o lature, fiind astfel mântuite de crepare. Cu deosebire sunt recomandate

(119) 46—52

Clopotele găurite

o invențiune proprie și premiată în mai multe rânduri. Aceste clopote, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri ca figura S, au ton mai intensiv, mai adânc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrație mai voluminoasă de cât clopotele turnate după sistemul vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 kg., este egal în ton cu unul de 461 kg turnat după sistemul vechiu. — Mai departe se recomandă pentru facerea de scaune de fier bătut, de sine stătătoare, pentru preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fier bătut, ca și spre turnarea de toace de metal.

Prețuranturi ilustrate gratis.

